

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»

Пропозиції щодо напрямів доопрацювання
проекту Закону України «Про транскордонне співробітництво»
(у новій редакції, реєстр. №6082)

(дповідна записка)

Львів 2022

Доповідну записку підготували:

Притула Христина Мирославівна,

д.е.н., завідувач сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»;

Демедюк Ольга Петрівна,

молодший науковий співробітник сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»;

Калат Ярослава Ярославівна,

к.е.н., науковий співробітник сектору транскордонного співробітництва ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»

З метою формування та реалізації послідовної та виваженої державної регіональної політики України у сфері забезпечення соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів та дотримання стратегічного курсу на євроінтеграцію у контексті імплементації законодавства ЄС у всіх сферах рекомендуємо доопрацювати зазначений законопроект з врахуванням таких зауважень та пропозицій:

1. У Пункті 1 Статті 1 законопроекту пропонується визначення транскордонного співробітництва як «...спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин України і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством та міжнародними договорами»

Однак суть транскордонного співробітництва полягає у співпраці **між суміжними регіонами сусідніх держав**. Співпраця між регіонами, які безпосередньо не прилягають до державного кордону з обох боків, становить собою інший вид співпраці – міжрегіональне або міжтериторіальне співробітництво. Це визначено основоположним документом у сфері транскордонного співробітництва Ради Європи – Європейській рамковій конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями (ратифіковано Україною 14 липня 1993 року). У статті 2 цього документу зазначено: «Для цілей цієї Конвенції «транскордонне співробітництво» означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або декількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей».

Європейський Союз також однозначно визначає транскордонне співробітництво (далі ТКС) як співпрацю між регіонами, що прилягають до спільного кордону. Наприклад, на офіційному вебсайті Європейського парламенту (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/98/european-territorial-cooperation>) Європейська територіальна співпраця на 2021-2027 роки характеризується як:

«Європейська територіальна співпраця має три основних компоненти: транскордонну, транснаціональну та міжрегіональну співпрацю. Програми ТКС мають на меті зближення регіонів чи місцевих органів влади, які мають **спільний кордон** (сухопутний чи морський) для розвитку прикордонних регіонів, вивчення їх потенціалу зростання та виявлення спільних викликів. Регіони, що підпадають під транснаціональну співпрацю, будуть визначені Комісією ЄС на базі макрорегіональних стратегій та стратегій басейнів морів. Міжрегіональна співпраця охоплюватиме всю територію ЄС».

В оригіналі:

*«European Territorial Cooperation has three key components: cross-border cooperation, transnational cooperation and interregional cooperation. Cross-border cooperation programmes aim to bring together regions or local authorities having **a common border** (land or maritime) in order to develop the border areas, exploit their untapped growth potential and tackle jointly identified common challenges. The areas covered by transnational cooperation are to be defined by the Commission, taking into account macro-regional and sea-basin strategies. Interregional cooperation will cover the entire territory of the European Union».*

На офіційному вебсайті ЄС (https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/) транскордонний аспект територіальної співпраці описаний так:

«Європейська транскордонна співпраця, відома як Interreg A, підтримує співпрацю між регіонами NUTS III з принаймні двох різних країн-членів, що **розташовані безпосередньо на кордоні або прилягають до нього**».

В оригіналі:

«European Cross-Border Cooperation, known as Interreg A, supports cooperation between NUTS III regions from at least two different Member States **lying directly on the borders or adjacent to them**».

Тут же наводяться інструменти, передбачені ЄС для розвитку саме ТКС вздовж зовнішніх кордонів, а також зазначається:

«Транскордонна співпраця (ТКС) є ключовим елементом політики ЄС щодо його **сусідів**».

В оригіналі:

«Cross-Border Cooperation (CBC) is a key element of the EU policy towards its **neighbours**».

У звіті Міністерства розвитку громад та територій України за результатами проведення громадського обговорення проекту Закону України «Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції) нову версію визначення поняття ТКС, яка представлена у законопроекті №6082, пояснюють так:

«Надане в статті 1 проекту визначення не суперечить положенням, що визначені Європейською рамковою конвенцією про транскордонне співробітництво, так як відповідно до пункту 6 офіційної Пояснювальної доповіді до Протоколу № 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, транскордонне співробітництво є співробітництвом не тільки із сусідніми державами.

Це дозволить всім регіонам України розвивати транскордонне співробітництво та розширить їх можливості до залучення міжнародної технічної допомоги та реалізації проєктів транскордонного співробітництва».

Однак пункт 6 офіційної Пояснювальної доповіді до Протоколу № 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, на що посилається Міністерство розвитку громад та територій України, стосується міжтериторіального співробітництва. Тут йдеться про те, що Рамкова конвенція та її Додатковий протокол стосуються відносин між суміжними громадами, тобто громадами, які географічно з'єднані або прямо (через спільний кордон) чи непрямо (через членство у групі територіальних громад, що становить собою групу, що поділяє спільні кордони).

Далі у цій же пояснювальній доповіді зазначено таке:

Стаття 1.

10. Ця стаття визначає «міжтериторіальну співпрацю» на основі так званого «негативного критерію»: міжтериторіальна співпраця означає будь-які узгоджені дії між територіальними громадами, **які не вважаються транскордонними** за визначенням Рамкової конвенції та її Додаткового протоколу.

В оригіналі:

Article 1.

10. This article defines "interterritorial co-operation" on the basis of what we might term a "negative criterion": interterritorial co-operation means any concerted action between territorial communities

which is **not considered as being transfrontier** within the meaning of the Outline Convention and its Additional Protocol.

Стаття 1.

11. Таке визначення може викликати проблеми інтерпретації у певних незначних випадках, але будь-які проблеми такого типу все одно можна вирішити, бо основною рисою міжтериторіальної співпраці є відсутність територіальної близькості між громадами чи групами громад.

В оригіналі:

Article 1.

11. This definition might give rise to problems of interpretation in certain marginal cases, but any such problems should still be solvable because the main feature of interterritorial cooperation is the lack of territorial contiguity between communities or groups of communities.

Відтак, у пояснювальній доповіді до Протоколу № 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва наголошено, **що поняття міжтериторіальної та транскордонної співпраці є відмінними, і критерієм відмінності є територіальна близькість.** Тобто у пункті 6, на який відсилаються у звіті за результатами проведення громадського обговорення до проекту Закону України «Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції), не мається на увазі, що «транскордонне співробітництво є співробітництвом не тільки із сусідніми державами», як написано авторами звіту, а те, що положення Рамкової конвенції і додаткового протоколу до неї застосовуються в однаковій мірі і до ТКС, і до міжрегіонального співробітництва.

Тому незрозуміло, до реалізації яких саме проектів транскордонного співробітництва планується Міністерством розвитку громад та територій України та авторами законопроекту №6082 залучати, наприклад, Черкаську чи Кіровоградську області України, які не мають виходу до кордону. Адже кожна програма ТКС ЄС має чітко окреслене коло регіонів, які під неї підпадають, і цих областей немає в жодній з програм, бо вони знаходяться далеко від кордонів. Якщо це стосується проектів, що будуть фінансуватись з внутрішніх джерел України, то чи варто для цього вводити нове визначення транскордонного співробітництва, відмінне від прийнятого у європейській практиці. Чому ця співпраця не може відбуватись поза рамками ТКС, як це і відбувається зараз. Адже навіть якщо назвати такий вид співпраці транскордонним в українському законодавстві, суб'єкти відносин цих областей не будуть вважатись суб'єктами ТКС в світі. Крім того, зміна визначення не дозволить розширити можливості цих областей до залучення міжнародної технічної допомоги (далі МТД), оскільки програми ТКС є лише невеличкою частинкою МТД, і в рамках останньої кошти можуть залучатися внутрішніми областями України абсолютно без прив'язки до ТКС.

З огляду на викладене, наполягаємо на збереженні визначення транскордонного співробітництва, викладеного у чинній редакції Закону України «Про транскордонне співробітництво»: «транскордонне співробітництво – спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин України і відповідними суб'єктами і учасниками таких відносин сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством та міжнародними договорами.» Крім того, Пункт 1 Статті 5 необхідно привести у відповідність до цього визначення і подати у такій редакції: «суб'єктами

транскордонного співробітництва України є органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади України, що взаємодіють з відповідними органами влади інших сусідніх держав у межах своєї компетенції, встановленої чинним законодавством України та угодами про транскордонне співробітництво».

2. У Пункті 3 Статті 8 законопроекту пропонуються такі види транскордонного співробітництва:

- міжрегіональне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва, що здійснюють виконавчу владу в областях і районах або представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст України, з відповідними суб'єктами таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної національним законодавством та відповідними угодами про співробітництво;
- міжтериторіальне співробітництво здійснюється між сільською, селищною, міською радою в Україні з відповідними суб'єктами таких відносин інших держав у межах компетенції, визначеної національним законодавством та відповідними угодами про співробітництво;
- прикордонне співробітництво здійснюється між суб'єктами транскордонного співробітництва України, які реалізують свої повноваження на території, яка безпосередньо прилягає до державного кордону, та відповідними суб'єктами таких відносин сусідніх держав в межах компетенції, визначеної національним законодавством та відповідними угодами про співробітництво.

Водночас наголошуємо, що міжтериторіальне та міжрегіональне співробітництво **не можуть бути підвидами транскордонного співробітництва**, оскільки ці поняття абсолютно від нього відмінні.

По-перше, у пункті 2 Рекомендацій Ради Європи № 363 (2014) «Міжрегіональне співробітництво в Європі: тенденції та перспективи» зазначено, що

«під міжрегіональним співробітництвом потрібно розуміти пряму участь регіональних виконавчих та законодавчих органів влади у схемах двосторонньої чи багатосторонньої співпраці, **відмінних від тих, що становлять собою транскордонне співробітництво**, з регіональними органами влади інших країн».

В оригіналі:

Recommendation 363 (2014) Inter-regional cooperation in Europe, Trends and prospects. 2:

«Inter-regional co-operation may be understood as the direct involvement of regional governments and parliaments in bilateral or multilateral co-operation schemes, **other than those represented by trans-frontier co-operation**, with regional governments in other countries».

Тобто Рада Європи, визначаючи ТКС як співпрацю між територіями, що прилягають до кордону, чітко відрізняє його від міжрегіональної співпраці, яка не передбачає близькості до кордону, і **виключає можливість міжрегіональної співпраці бути видом ТКС**.

По-друге, згідно Статті 1 Протоколу N 2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва: «міжтериторіальне співробітництво означає будь-яку спільну діяльність, спрямовану на започаткування відносин між територіальними общинами або властями двох або більше Договірних Сторін, **крім відносин транскордонного співробітництва між сусідніми властями**, включаючи укладання угод про співробітництво з територіальними общинами або властями інших держав» (офіційний переклад українською).

Тобто, як і в попередньому випадку, Рада Європи, визначаючи ТКС як співпрацю між територіями, що прилягають до кордону, чітко відрізняє його від міжтериторіальної співпраці, яка не передбачає близькості до кордону, і **виключає можливість міжтериторіальної співпраці бути видом ТКС.**

Також у преамбулі до цього ж Протоколу зазначено, що «... територіальні общини або власті поглиблюють співробітництво не тільки із сусідніми властями інших держав (транскордонне співробітництво), але й з іноземними властями, які не є сусідами, але з якими існують спільні інтереси (міжтериторіальне співробітництво)...» (офіційний переклад українською).

По-третє, визначення поняття прикордонного співробітництва є відсутнім в офіційних документах ЄС чи Ради Європи, у тому числі тих, що ратифіковані Україною. Наповнення змісту прикордонного співробітництва, поданого у пропонуваному проекті Закону №6082, відповідає змісту транскордонного співробітництва.

Поняття «приграничное сотрудничество» зустрічається у законодавстві лише Російської Федерації. Питання: яке законодавство ми імплементуємо???

Зауважимо, що на сьогодні Рада Європи та Європейський Союз користуються різною термінологією для позначення явища транскордонного співробітництва. Так, Рада Європи використовує термін *transfrontier*, що українською мовою перекладається як транскордонний, а ЄС – *cross-border*, що українською звучить як крос-кордонний. Обидва терміни передбачають співпрацю через кордон. Поняття співпраці при кордоні в Європі немає. Ті громади, котрі прилягають до кордону, є прикордонними (*border* згідно термінології ЄС), а співпраця через кордони прикордонною бути не може.

Таким чином, глосарій законопроекту не відповідає процесам зближення законодавства України з європейським, оскільки термінологія, використана в ньому, йде в розріз із загальноприйнятою термінологією ЄС та Ради Європи. Відтак, Пункт 3 Статті 8 необхідно повністю вилучити із тексту законопроекту.

3. У Пункті 2 Статті 4 законопроекту зазначено:

«Державна політика у сфері транскордонного співробітництва ґрунтується на принципах: ... забезпечення рівних можливостей для регіонів, районів і територіальних громад України щодо співпраці в рамках транскордонного співробітництва, з урахуванням тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополь ...»

У звіті Міністерства розвитку громад та територій України за результатами проведення громадського обговорення до проекту Закону України «Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції) необхідність такого принципу пояснюють так:

«Принцип державної політики у сфері транскордонного співробітництва щодо забезпечення рівних можливостей для регіонів, районів і громад України щодо співпраці в рамках транскордонного співробітництва, з урахуванням тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, необхідно визначити в проекті для того, щоб надати всім суб'єктам транскордонного співробітництва права здійснювати таке співробітництво.

При цьому проект акта доопрацьовано та частиною 1 статті 5 виключено можливість співробітництва з Російською Федерацією.»

Виникає питання, яким саме суб'єктам транскордонного співробітництва надається таке право. **Якщо це суб'єкти транскордонного співробітництва на територіях прифронтової зони, підконтрольної Україні, то вони автоматично отримують право здійснювати ТКС за національним законодавством та зобов'язані дотримуватись його положень без необхідності**

урахування тимчасової окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополь. Якщо цим положенням планується залучати такі території до здійснення ТКС, то це неможливо, оскільки згідно трактування поняття ТКС, що використовується в Європі та світі, суб'єкти транскордонного співробітництва таких територій в рамках ТКС можуть співпрацювати лише з Російською Федерацією, з якою межують.

Отже, на нашу думку, Пункт 2 Статті 4 слід подати у такій редакції:

Державна політика у сфері транскордонного співробітництва ґрунтується на принципах:

- законності;
- відповідальності;
- паритетності;
- чіткого розподілу завдань, повноважень та відповідальності між суб'єктами транскордонного співробітництва України;
- гармонізації загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів;
- забезпечення рівних можливостей для регіонів України щодо співпраці в рамках транскордонного співробітництва;
- розмежування відповідальності та повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади з метою найбільш ефективного розв'язання проблем та завдань у сфері транскордонного співробітництва;
- створення ефективних механізмів забезпечення умов для здійснення транскордонного співробітництва;
- забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків з урахуванням відсутності обмежень чи привілеїв за ознакою статі;
- інклюзивності, зокрема забезпечення повного здійснення всіма особами прав людини й основоположних свобод.

4. Пункт 1 Статті 5 законопроекту визначає суб'єктів ТКС України, а Пункт 3 цієї ж статті – учасників ТКС. Відповідно до них органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади України є суб'єктами ТКС, але їх асоціації та добровільні об'єднання можуть бути лише учасниками згідно прав, визначених цим законопроектом. Проте Стаття 5 визначає права лише суб'єктів ТКС, залишаючи учасників поза увагою. У той же час європейська практика здійснення транскордонного співробітництва передбачає, юридичні та фізичні особи, громадські об'єднання, що беруть участь у транскордонному співробітництві як учасники транскордонного співробітництва, можуть реалізовувати спільні проєкти, ініціативи та заходи, а також бути членами таких форм транскордонного співробітництва як транскордонні кластери, транскордонні індустріальні парки, транскордонні партнерства тощо, та органів транскордонного співробітництва. Зокрема, відповідно до Статті 3 Протоколу 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС): «Членами ОЕС є територіальні общини або власті Сторони, а також можуть бути відповідні заінтересовані держави - члени Ради Європи. Усі юридичні особи, які створено з конкретною метою задоволення потреб, що становлять загальний інтерес, та які не займаються виробничою або комерційною діяльністю, можуть бути членами, якщо:

- їхня діяльність фінансується переважно державою, територіальною общиною або властю чи подібним органом або
- їхнє управління підлягає контролю цими суб'єктами, або

- половина членів їхнього адміністративного, управлінського чи наглядового органу призначається державою, територіальною общиною або властю чи подібним органом».

У звіті Міністерства розвитку громад та територій України за результатами проведення громадського обговорення проєкту Закону України «Про транскордонне співробітництво» (у новій редакції) надано таке пояснення суті даної статті:

«Відповідно до статті 1 транскордонне співробітництво реалізується суб'єктами та учасниками транскордонного співробітництва. Частиною 2 статті 8 визначено, що транскордонне співробітництво може здійснюватися

шляхом створення органів транскордонного співробітництва, зокрема об'єднань єврорегіонального співробітництва, європейських об'єднань територіального співробітництва, єврорегіонів;

шляхом укладення угод про транскордонне співробітництво в окремих сферах;

шляхом розроблення та реалізації спільних ініціатив, заходів, проєктів, програм та стратегій в окремих сферах, що передбачає координацію дій суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва та акумулювання на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів;

шляхом встановлення та розвитку взаємовигідних контактів між суб'єктами та учасниками транскордонного співробітництва, зокрема в рамках міжурядових комісій, рад, робочих груп.

Зважаючи на це, учасники транскордонного співробітництва не «поза правовим полем»».

З огляду на це, виникає питання: якщо транскордонне співробітництво може здійснюватися однаково суб'єктами та учасниками транскордонного співробітництва, то чи є сенс виділяти окремо суб'єктів та учасників, адже у цьому випадку не зрозуміло, яка відмінність у їхній правосуб'єктності. А якщо ж їхня роль у ТКС різна, то чому права прописані лише для суб'єктів ТКС.

У цьому контексті пропонуємо Статтю 5 законопроекту доповнити п. 4 у такій редакції:

4. Учасники транскордонного співробітництва України в межах своїх повноважень та відповідно до законодавства України:

здійснюють підготовку, реалізацію та координацію спільних проєктів (програм) транскордонного співробітництва;

утворюють органи транскордонного співробітництва;

приймають рішення про участь в інших формах транскордонного співробітництва;

беруть участь у розробленні та реалізації спільних ініціатив та заходів.

5. У Пункті 3 Статті 9 передбачено, що «...суб'єкти транскордонного співробітництва надсилають проєкт угоди про транскордонне співробітництво на розгляд до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує загальну координацію транскордонного співробітництва та контроль за додержанням законодавства з питань транскордонного співробітництва.»

Норма щодо обов'язковості надсилання проєкту угоди про транскордонне співробітництво на розгляд до центрального органу виконавчої влади вже була чинною і виявилася надзвичайно негативною. Вважаємо недоцільним узгоджувати тексти угод чи інших документів на центральному рівні. Є визначені правові рамки щодо підготовки міжнародних угод, фахівці – юристи можуть підготувати тексти угод без узгодження з центральним органом виконавчої влади. Такий крок призведе до ще більшої зарегульованості у сфері налагодження та розвитку співробітництва прикордонних регіонів України.

Рекомендуємо Пункт 3 Статті 9 вилучити із тексту законопроекту.

6. Пункт 1 Статті 12 законопроекту передбачає, що учасником європейського об'єднання територіального співробітництва може бути лише суб'єкт транскордонного співробітництва, тобто органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади.

Але у пункті F статті 3 Регламенту ЄС N 1302/2013, що вносить зміни до Регламенту ЄС N 1082/2006 «Щодо Європейських об'єднань територіального співробітництва» щодо уточнення, спрощення та удосконалення процесу створення та функціонування таких об'єднань як основного документу, згідно якого утворюються та функціонують ЄОТС, вказано – учасниками ЄОТС можуть бути «органи державної, регіональної та місцевої влади або організації або державні установи, що відповідають тим, що згадуються у пункті d, країн, що не є членами ЄС, відповідно до умов, визначених у Статті 3а».

В оригіналі:

REGULATION (EU) No 1302/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and functioning of such groupings Article 3f “national, regional or local authorities, or bodies or public undertakings, equivalent to those referred to under point (d), from third countries, subject to the conditions laid down in Article 3a”).

Відповідно до цього регламенту, учасниками ЄОТС можуть бути не лише суб'єкти транскордонного співробітництва, але й певні категорії учасників, на відміну від запропонованого переліку учасників у даному законопроекті.

Тому Пункт 1 Статті 12 законопроекту пропонуємо викласти в такій редакції:

1. Суб'єкти та учасники транскордонного співробітництва, які планують стати учасником європейського об'єднання територіального співробітництва або утворити його спільно з такими суб'єктами країни-члена Європейського Союзу, керуються Конституцією України, міжнародними зобов'язанням України у сфері транскордонного співробітництва, цим Законом, іншими нормативно-правовим актам України.

7. У Пунктах 2 та 3 Статті 15 законопроекту відповідно зазначено: «Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва розробляються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями на період дії державної програми розвитку транскордонного співробітництва», «Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва та зміни до них затверджуються відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами».

Виходячи із загальноприйнятого у світі визначення «транскордонного співробітництва», основним об'єктом державної регіональної політики у сфері транскордонного співробітництва є прикордонний регіон. Відтак розробка та затвердження регіональних програм розвитку транскордонного співробітництва повинна передбачатись обласними державними адміністраціями саме прикордонних регіонів.

Тому Пункти 2 та 3 Статті 15 законопроекту пропонуємо викласти у такій редакції:

2. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва розробляються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями

прикордонних регіонів, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями на період дії державної програми розвитку транскордонного співробітництва.

3. Регіональні програми розвитку транскордонного співробітництва та зміни до них затверджуються відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними радами прикордонних регіонів, Київською та Севастопольською міськими радами.

Підсумовуючи, прийняття законопроекту «Про транскордонне співробітництво» (реєстр. №6082) у його теперішній редакції не сприятиме досягненню задекларованої у ньому мети (*Реалізація проекту Закону сприятиме створенню сприятливих умов для ефективної та взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва України, підвищення соціально-економічного розвитку регіонів і територій України та рівня життя населення*) та вирішенню завдань (*неврегульованість визначення понять транскордонного, міжрегіонального, міжтериторіального та прикордонного співробітництва,...*), визначених розробниками законопроекту.

Зазначений законопроект у його теперішній редакції суперечить чинному європейському законодавству та не врегульовує, а вносить повний хаос у термінологічне наповнення понять транскордонний, прикордонний, міжрегіональний, міжтериторіальний.

Як член Ради Європи, реалізуючи євроінтеграційні прагнення, Україна зобов'язана враховувати і застосовувати норми права, закріплених у документах Ради Європи, ратифікованих Україною.